

ЗАКОРДОННІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ "КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ"

У статті розглядаються походження, джерела та значення закордонних культурних зв'язків Києво-Могилянської академії як у внутрішньому академічному, так і у всеукраїнському контексті.

Найбільшим надбанням незалежної України безперечно треба назвати найвідрадініший факт відродження і становлення ще її козацької гордості — Києво-Могилянської академії з виходом її за межі унітарної радянської освіти на рівень підготовки фахівців у різних галузях знань, досягнутий сучасною Європою та Америкою. Як засвідчив досвід закордонних освітніх закладів, без пріоритету гуманітарних наук навіть при формуванні нового покоління працівників чи інших негуманітарних ділянок соціуму без прищеплення розуміння та потягу до високих людських та етнічних цінностей нинішнє суспільство обійтися не може.

І тут треба взяти до уваги важливий фактор у вихованні молоді — зорієнтувати не лише на використання національної культури, що, звичайно, відіграє провідну роль, а й культур інших народів світу шляхом постійного співробітництва та використання її надбань.

Сьогодні можемо відверто сказати, що у відновленні та становленні Києво-Могилянської академії важливу, а то й вирішальну роль взяли на себе її міжнародні культурні зв'язки, без яких вона б ще довго порпалася в затінку світового поступу, тому саме вони виділили її з-поміж інших навчальних закладів України, зробивши її унікальним явищем нашої освіти й культури.

Вже самий факт існування тут відділу міжнародних зв'язків говорить про їхній розвиток та обшир, оскільки він активно співпрацює з понад півсотнею вищих навчальних закладів та інституцій за межами України. Серед них ми бачимо найпрестижніші, що власне і складають поступ людства: так, у Франції Академія Наук, Національний центр наукових досліджень та низка університетів східних мов Нансі, Лідсу,

Бордо, соціальних наук Тулузи, Дім науки про Людину, Вища школа соціальних наук у Парижі, і вища комерційна школа у Дюнкерку.

Німеччина відразу постає двома університетами: Дрезденським технологічним та Берлінським вільним. Велику Британію репрезентують: університет Англія (Кембрідж), Північного Лондона, Шефільдський, Віндорський; США — Іллінойський, Остін, Ротгерський, Кентський, Бостонський, Північної Алабами, Джона Гопкінса, Пітсбурзький, Гарвардський, Делаварський і Балтиморський.

З Австралією єднає Макворі, Джеймса Кука, з Угорщиною — Центрально-Європейський, з Фінляндією — технологічний у Тампере, із Швейцарією — Женевський, з Португалією — Порто, з Росією — Московський.

Наукові й культурні зв'язки киевомогилянців сягнули також Школи соціальної роботи в Словенії, Александері — інституту при університеті в Гельсінкі у Фінляндії.

Для координації і співробітництва з ними Києво-Могилянська академія створила свою високоавторитетну Міжнародну консультативну раду, що постійно перебуває за кордоном. До неї увійшли: видатний американський політик Збігнев Бжезінський та відомі вчені — Уіл Гудгіер з Австрії, Лоуренс Майсек з Канади, Роланд Піч з Німеччини, Роландас Павільоніс з Литви, Поль Рікбор з Франції, Жорж Ніва з Швейцарії, Ярослав Розумний з Канади, Юрій Шевельов та Іван Фізер із США.

З їхньою підтримкою в Києво-Могилянській академії вдалося створити кілька наукових центрів, значення яких для неї, як і для культурного співробітництва всієї України з багатьма країнами світу, важко переоцінити. Йдеться,

зокрема, про такі центри: сходознавства, українсько-польської культури та науки, європейських гуманітарних досліджень. Їхнє завдання полягає в організації та координації наукових праць у кожній з країн у широкому спектрі взаємних зацікавлень для подальшого пізнання одна одної. Це досягатиметься прийняттям конкретних програм співробітництва між фахівцями відповідних сторін.

За чотири роки діяльності таких центрів підготовлено дворічну навчальну сертифікаційну програму зі сходознавства за напрямками: китаєзнавство і японознавство. Відбуваються буддалогічні семінари.

А на рахунку Центру європейських гуманітарних досліджень уже набирається видана ним ціла бібліотека з перекладних творів французької класики ХХ ст. і його профілю: тут книга члена Міжнародної консультативної ради киево-могилянців Поля Рікбора "Навколо політики" і твори його земляків: "Правила промови" Мішеля Фуко, "У що я вірю" Франсуа Моріака, "Смерть в очах" Жана-П'єра Вернана, "Позиції" Жака Дерріда, "Одинадцята заповідь" Андре Глюксмана, "Сміх" Анрі Бергсона, "Укорінення. Лист до клірика" Сімона Вейля.

Так поширюється в Україні гуманітарна думка Західної Європи, а французи знайомлять співгромадян з українською думкою пошани до людських цінностей. Не менш вартісним став і вихід культурологічного часопису Центру "Дух і Літера". Прикметно й те, що цей субосередок Києво-Могилянської академії сам вийшов на прямі зв'язки з Національним центром наукових досліджень Франції та Домом науки про Людину і Французькою Академією наук, університетами в Нансі, Лідсі, Бордо, з Женевським університетом у Швейцарії та Манчестерським у Великій Британії.

Українсько-польський Центр займається всією складністю найгостріших проблем з історії двох сусідніх народів, зібрано багато матеріалів. У зв'язку з цим постало питання про перетворення згаданого осередку в Українсько-польський інститут при Києво-Могилянській академії, яке нині розв'язується.

Великим розділом у культурних зв'язках університету із закордонням є його співробітництво з посольствами багатьох країн, акредитованими в Україні. І тут можна знайти не один приклад повного взаєморозуміння і спільних дій. Після прибуття до Києва послы вважають за необхідне відрізу ж відвідати Академію, через яку вони, як через призму, уявляють Україну і потім бути тут постійними відвідувачами, соратниками у спільних програмах, беручи найактивнішу участь у їх виконанні.

Світ у стінах університету відчувається навіть візуально присутнім: Британська рада, Японський центр, Американська бібліотека, Будинок Америки, Центр сучасного мистецтва Дж. Сороса з вернісажами картин українських та іноземних художників та презентаціями їхніх авторів. Впадає в око й інша, не менш характерна, ознака: дві меморіальні дошки на аудиторіях, які завдячують, що одна з них відновлена й устаткована на кошти Великої Британії, а друга — Швейцарії.

Наочно постає й інтенсивність співробітництва в освіті й культурі, проілюстрована роботою відділу міжнародних зв'язків, який організував і координував обмін студентів між Києво-Могилянською академією та університетом Умеа у Швеції, як і з інститутами Александері у Фінляндії, поглибивши подібні стосунки з Австрією.

Поки Україна хитається між векторами вибору політики з пріоритетом Заходу чи Сходу, Академія неухильно входить у Європу. Посольства провідних держав переконливо показали, що може дати співробітництво їхніх держав з Україною. Заходи в цьому сенсі готувалися спільно, тому не міг не мати успіху "Україно-шведський семінар з питань вищої освіти", чи тема "Роль вищої освіти у розвитку демократії та відкритого суспільства", підготовлена за участю представництва Британської ради в Україні та урядового фонду Британії НОУ-ХАУ.

Так було подаровано й "Свято французької книги" і презентовано віце-прем'єром Польщі Лешек Бальцеревичем його книгу "Свобода і розвиток" з поповненням бібліотечного фонду університету серією видань "Польська економічна думка".

А ще ж спудей Академії та її аспіранти їздили в Європу і США брати участь в річних навчаннях у коледжах та університетах, що називались "Акт підтримки свободи" та "Віртуальний університет". Києвомогилянців можна було бачити в Німеччині на запрошення Ради Академічних обмінів, в Угорщині, Великій Британії, Франції, Австрії, Швеції, Норвегії, Фінляндії, Польщі. З їхніми думками рахувалися міжнародні симпозиуми, конференції й семінари.

Внесли свій вклад у співробітництво народів на порозі ХХІ століття й закордонні гості киевомогилянців: принц Уельський Чарльз, генеральний директор ЮНЕСКО Федеріко Майор Сарагосо, прем'єр-міністр Канади Жан Кретьєн, держсекретар США Мадлен Олбрайт, віце-прем'єр Польщі Лешек Бальцеревич.

А щоб все це відбулося, доклала рук і українська діаспора із-за океану, чії прізвища значаться на аудиторіях оновлених і устаткованих

за кошти Степана та Люсі Дудяків, Ярослава та Надії Мігайчуків, Володимира та Пилипа Демусів, Наталі та Івана Даниленків із СІНА та Петра Зяневчика, Лідії та Василя Київ із США, Василя Ткача з Канади.

Вони теж зблизили країни свого поселення з Україною, тому дух співробітництва різних народів, що витає в Кієво-Могилянській академії,— її наснага і запорука майбутнього.

Dorozhinsky P.

CULTURAL LINKS OF THE NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV-MOHYLA ACADEMY ABROAD

The article gives a review of Kyiv-Mohyla Academy's cultural links abroad, their establishment, sources, and importance in the context of inner academic life as well as in the context of whole Ukraine.